

Impactanalyse

Eigen bijdrage voor verblijf in de
forensische zorg

Auteur: CAK
Datum: 9 september 2025
Versie: 1.0

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	3
1. Aanleiding	5
2. Definitie	6
3. Randvoorwaarden, aanbevelingen en uitgangspunten	10
4. Impact op de stakeholders en burgers	12
5. Impact op het CAK	22
6. Financiële gevolgen	26
7. Interne beheersing en externe verantwoording	29
8. Risico's	30
9. Doelmatigheid	31
10. Wijziging of beëindiging taak	32
BIJLAGE 1	33

Managementsamenvatting

Aanleiding voor de impactanalyse

Het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) verkent welke mogelijkheden er zijn voor het voornemen om een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage voor verblijf in de forensische zorg in te voeren. Eén van de opties die verkend wordt, is de uitvoering door het CAK. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft ons namens het ministerie van JenV gevraagd om een globale impactanalyse te doen en inzicht te verschaffen in de uitvoerbaarheid van een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage voor verblijf in de forensische zorg door het CAK.

In de eerste bijlage bij deze impactanalyse is een vragenlijst opgenomen die tot stand is gekomen na veelvuldig overleg tussen het ministerie van JenV, het ministerie van VWS en het CAK. Deze vragenlijst dient als basis voor deze impactanalyse. Aanvullend heeft het ministerie van VWS ons verzocht om in kaart te brengen wat de verwachte cumulatieve impact van de implementatie en uitvoering van een eigen bijdrage voor verblijf in de forensische zorg is op de taken, projecten en programma's die het CAK uitvoert voor het ministerie van VWS.

Doelgroep

De doelgroep bestaat uit burgers van 18 jaar en ouder waarbij sprake is van een verblijf in een instelling voor forensische zorg. Het uitgangspunt voor de impactanalyse is een geschatte populatie van 4.500 burgers die verblijven in een instelling voor forensische zorg.¹ Daarbij kunnen we de volgende soorten forensische zorg onderscheiden:

Soort forensische zorg	Aantal burgers
TBS	1700
Beschermd wonen	1900
Overige forensische zorg (OFZ)	900

Binnen deze soorten forensische zorg is ook een schatting gemaakt van het aantal burgers dat een inkomen heeft. Het CAK gaat voor deze impactanalyse uit van de volgende aantallen:

Soort forensische zorg	Wel inkomen	Geen inkomen
TBS	200	1500
Beschermd wonen	1250	650
OFZ	600	300

Kosten

De financiële gevolgen zijn uitgesplitst in een begroting voor implementatiekosten (invoeringskosten) en een begroting voor de structurele beheerskosten (uitvoeringskosten). De totale invoeringskosten bedragen afgerond € 5,8 miljoen. De structurele beheerskosten bedragen afgerond € 1,47 miljoen per jaar. De begrotingen zijn opgesteld op basis van het prijspeil 2025. **Let op: de kosten betreffen een indicatie. Wij zullen in een eventueel volgend stadium een uitvoeringstoets doen.**

¹ Angeleverd door Dienst Justitiële Inrichtingen.

Aanvullend merken wij op dat deze kosten enkel de kosten betreft die het CAK maakt. Boven op deze kosten moet rekening gehouden worden met de structurele kosten van Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) en de kosten voor de zorgverleners die nu nog niet zijn aangesloten op de Wlz-keten.

Doelmatigheid

De geschatte populatie omvat 4.500 burgers die verblijven in een instelling voor forensische zorg. Van deze populatie hebben circa 2.050 burgers een inkomen. Het CAK heeft geen inzicht in de inkomensgegevens en kan, gelet op de hoeveelheid onzekerheden, geen uitspraken doen over de verwachte opbrengsten. Bovendien is sprake van een verwachte lage inningsgraad. De regeling wordt uitgevoerd voor een relatief kleine populatie. De kosten voor het uitvoeren van deze regeling zijn relatief hoog ten opzichte van de kleine populatie en daarom is uitvoering van deze regeling door het CAK niet doelmatig.

Aanbeveling

Het CAK doet de volgende aanbeveling ten aanzien van een mogelijk alternatief:

- Onderzoek of er een mogelijkheid is om de uitkering te verlagen als iemand verblijft in een instelling voor forensische zorg tot het zak- en kleedgeldniveau van artikel 23 van de Participatiewet (Pw). De bijbehorende eigen bijdrage zal dan altijd nihil zijn. Hiermee wordt een vestzak-broekzakoperatie voorkomen en is sprake van veel lagere kosten tegenover – naar verwachting – meer opbrengsten. Dit vereist geen acties van de burger en doet dus geen beroep op het doenvermogen.

In een eerdere versie van deze impactanalyse is ook de aanbeveling gedaan om te onderzoeken of een eigen bijdrageregeling voor verblijf in een instelling voor forensische zorg door DJI uitgevoerd kan worden. Het CAK bood daarbij haar expertise aan DJI om dit te kunnen doen. Naar aanleiding van deze aanbeveling, heeft DJI de volgende reactie gegeven: *'DJI beschikt niet over de expertise en capaciteit om dit te kunnen doen. In tegenstelling tot het CAK heeft DJI geen toegang tot inkomens- en vermogensinformatie van de Belastingdienst en kan DJI niet heffen bij de bron. T/m 2018 werd op grond van het Interimbesluit FZ een eigen bijdrage geïnd voor het verblijf in de FZ. De uitvoering werd toen gedaan door zorgverzekeraar VGZ. VGZ had geen toegang tot informatie van de Belastingdienst en kon niet heffen bij de bron. Daardoor kon de uitvoering niet voldoende solide plaatsvinden.'*

1. Aanleiding

Het ministerie van JenV verkent welke mogelijkheden er zijn voor het voornemen om een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage voor verblijf in een instelling voor forensische zorg in te voeren. In deze zorginstellingen verblijven zowel burgers op een forensische titel als burgers die op basis van andere wetgeving verblijven in een zorginstelling. Die laatste categorie moet momenteel wél een eigen bijdrage betalen, de burgers op de forensische titel niet. Dit zorgt voor ongelijkheid tussen verschillende burgers in dezelfde zorginstelling.² Daarnaast is sprake van een situatie waarbij een aantal burgers met forensische zorg het gehele inkomen overhoudt, terwijl anderen bijna geen inkomen hebben. Dit zorgt ook voor een ongelijkheid onderling. Bovendien heeft het niet opleggen van een eigen bijdrage een impact op een terugkeer naar de maatschappij. Immers, op dit moment betaalt een burger in een instelling voor forensische zorg niets en bij een terugkeer naar de maatschappij zal de burger geconfronteerd worden met kosten voor huisvesting. Kortom, een eigen bijdrage voor de forensische zorg invoeren, dient een maatschappelijk belang.

Eén van de opties die verkend wordt, is de uitvoering door het CAK. Met de brief van 17 maart 2025, met kenmerk 4074196-10799050-Z, heeft het ministerie van VWS ons, op verzoek van het ministerie van JenV, verzocht om een impactanalyse uit te voeren naar aanleiding van dit voornemen.

Het doel van deze impactanalyse is om een globale inschatting te verkrijgen over de uitvoerbaarheid door het CAK van een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage voor verblijf in de forensische zorg en een mogelijke ingangsdatum, maar ook inzicht te verkrijgen in de globale (financiële) effecten voor het ministerie van JenV, de burger en het CAK bij het innen van een dergelijke eigen bijdrage.

Voorafgaand aan het verzoek om een impactanalyse te schrijven, heeft tussen het ministerie van JenV, het ministerie van VWS en het CAK uitgebreid overleg plaatsgevonden om tot een vragenlijst te komen. De vragenlijst, gevoegd bij de bovengenoemde brief van 17 maart 2025, dient als basis voor deze impactanalyse. Daarbij is afgesproken dat het CAK ingaat op twee scenario's. Het eerste scenario is om voor de eigen bijdrage voor verblijf in de forensische zorg aan te sluiten bij het bestaande systeem van de eigen bijdrage in de Wet langdurige zorg (Wlz). Het tweede scenario is een alternatieve manier van uitvoering voor de eigen bijdrage voor verblijf in de forensische zorg, waarbij het systeem van de Wlz het uitgangspunt blijft. Een alternatieve manier is voor het CAK niet denkbaar en uitvoerbaar, omdat de kosten voor een nieuw systeem erg hoog zijn. Daarom is enkel het eerste scenario uitgewerkt in deze impactanalyse en zijn wij verder niet meer overgegaan tot uitwerking van scenario 2.

Aanvullend heeft het ministerie van VWS ons verzocht om in kaart te brengen wat de verwachte cumulatieve impact van de implementatie en uitvoering van een eigen bijdrage voor verblijf in de forensische zorg is op de taken, projecten en programma's die het CAK uitvoert voor het ministerie van VWS.

---

² Kamerstukken 24 587, nr 858.

2. Definitie

2.1. Juridisch kader

In artikel 2.2, derde lid, van de Wet forensische zorg (Wfz) staat dat van een forensisch patiënt een bijdrage in de kosten voor verblijf in een instelling kan worden gevraagd. De minister van JenV kan een organisatie aanwijzen die namens hem belast wordt met het vaststellen en innen van de bijdrage.

In de Wfz zal de minister van JenV het CAK moeten aanwijzen als de organisatie die voor de minister van JenV de eigen bijdrage int. De taak zal moeten worden toegevoegd aan artikel 6.1.2 van de Wet langdurige zorg (Wlz), waar staat met welke taken het CAK belast is.

In artikel 2.2, vierde lid, van de Wfz staat dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld over de gevallen waarin de eigen bijdrage voor de forensische zorg wordt geheven en kunnen er nadere regels worden gesteld inzake de inning van de eigen bijdrage.³ Het CAK acht het van belang dat zo veel als mogelijk wordt aangesloten bij de vaststellings- en inningssystematiek zoals deze geldt voor verblijf in een instelling op grond van de Wlz (en beschermd wonen vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015)) en het daarbij behorende bestaande beleid. Daarom zal in het Besluit forensische zorg (Bfz) aansluiting gezocht moeten worden bij de toepasselijke artikelen in het Besluit langdurige zorg (Blz) en de Regeling langdurige zorg (Rlz).

FASTSTELLING EN INNING VAN DE EIGEN BIJDRAGE

In het Blz staan regels over de vaststelling en inning van de eigen bijdrage. De eigen bijdrage over het zorgjaar wordt in beginsel vastgesteld aan de hand van de inkomens- en vermogensgegevens over twee jaar eerder (peiljaar T-2). Het CAK ontvangt deze gegevens van de Belastingdienst. Indien sprake is van een daling van het inkomen en/of vermogen in het zorgjaar, kan onder voorwaarden de eigen bijdrage worden vastgesteld aan de hand van de inkomens- en vermogensgegevens over het huidige jaar T (zogenoemde peiljaarverlegging).

De eerste vier maanden van het verblijf in een instelling is de burger een lage eigen bijdrage verschuldigd. De lage eigen bijdrage bedraagt per maand een twaalfde gedeelte van 10% van het bijdrageplichtig inkomen. Het bijdrageplichtig inkomen bestaat uit het inkomen over het peiljaar vermeerderd met de vermogensinkomensbijtelling.

Na vier maanden is de burger een hoge eigen bijdrage verschuldigd. De berekeningssystematiek voor de hoge eigen bijdrage is complexer dan voor de lage eigen bijdrage. Voor de berekening van de hoge eigen bijdrage brengen we de verschuldigde belasting in mindering op het inkomen. Vervolgens is er nog een aantal aftrekposten, zoals de premie zorgverzekering (gecorrigeerd met zorgtoeslag), zak- en kleedgeld en een aftrek van 15% voor inkomen uit arbeid (hiervoor kijken we naar T-1 en bij geen inkomen over T-1, kijken we naar T). De aftrek voor het inkomen uit arbeid is bedoeld als stimulans om (gedeeltelijk) arbeid te blijven verrichten.

---

³ De wijziging van de Wfz is gepubliceerd in het Staatsblad 2025, 46 d.d. 27-02-2025
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2025-46.html>.

Voor de lage eigen bijdrage geldt dat deze een minimum kent van € 205,-.⁴ Voor de burger met een laag inkomen is er mogelijkheid om een vrijstelling van de lage eigen bijdrage te krijgen. Dit betekent dat de burger geen eigen bijdrage verschuldigd is. Voor de hoge eigen bijdrage geldt een minimum van € 0,-.

Vermeldenswaardig is daarnaast dat in het geval sprake is van een thuiswonende partner, de burger altijd een lage eigen bijdrage verschuldigd is. We gebruiken voor de vaststelling van de eigen bijdrage namelijk ook de inkomensgegevens van de partner. Aangezien er nog kosten zijn voor een huishouden, wordt de lage eigen bijdrage in rekening gebracht. Ook leggen we een lage eigen bijdrage op als sprake is van een burger die moet voorzien in de kosten van onderhoud van eigen, aangehuwde of pleegkinderen.

BRONINHOUDING

In de sociale zekerheidswetten is geregeld dat, wanneer een burger een uitkering of ouderdomspensioen ontvangt én gebruikmaakt van zorg op grond van de Wlz of van beschermd wonen vanuit de Wmo 2015, de bijdrage voor die zorg mag worden ingehouden op de uitkering of het pensioen. Dit bedrag wordt vervolgens rechtstreeks afgedragen aan het Zorginstituut Nederland (ZiN) of het CAK (zie bijvoorbeeld artikel 20 van de Algemene ouderdomswet (AOW)). Het is noodzakelijk dat deze sociale zekerheidswetten worden aangepast om broninhouding ook mogelijk te maken bij zorg op grond van de Wfz.

SAMENLOOP EN VOORRANG

Binnen de Wlz, de Wmo 2015 en de Wfz kan sprake zijn van samenloop als een partner van iemand die verblijft in een instelling op grond van de Wfz, zorg vanuit de Wlz of Wmo 2015 ontvangt. In het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 (Uvb Wmo 2015) is nu geregeld in artikel 3.8, derde lid, onder a, dat de bijdrage voor zorg vanuit de Wmo 2015 niet verschuldigd is in het geval de burger of de partner een bijdrage verschuldigd is op grond van de Wlz. Verblijf op grond van de Wfz zal hieraan toegevoegd moeten worden, zodat steeds maar één bijdrage verschuldigd is. De rangorde zal bepaald moeten worden.

Binnen de Wlz kennen we ook voorrangsregels. In geval aan een burger of een burger en partner tezamen meerdere leveringsvormen binnen de Wlz zijn toegekend, wordt met het oog op de samenloop van bijdragen de volgende rangorde in acht genomen bij de verschuldigdheid van bijdragen:

1. verblijf in een instelling;
2. een volledig pakket thuis;
3. een persoonsgebonden budget; of
4. een modulair pakket thuis.

Het is van belang dat het verblijf op grond van de Wfz een plek in de rangorde krijgt naast verblijf in een instelling op grond van de Wlz. Dit betekent in de praktijk dat voor beide partners één gezamenlijke bijdrage zal worden vastgesteld. Ieder van de partners is vervolgens de bijdrage verschuldigd naar rato van het inkomen. Dit volgt uit artikel 3.3.2.9, derde lid, van het Blz. De afdracht zal plaatsvinden naar het fonds of de gemeente van de regeling waarvoor de burger een eigen bijdrage betaalt.

VERREKENEN

In het Blz is de mogelijkheid opgenomen om tussen de regelingen te verrekenen (Wlz, Wmo 2015). Ook voor de Wfz zou een dergelijke bevoegdheid kunnen worden opgenomen. In de praktijk is het echter

---

⁴ Bedrag peiljaar 2025. Jaarlijks vindt indexatie plaats.

complex om te verrekenen over de afdrachten heen doordat de afdrachten naar verschillende fondsen en gemeenten gaan.

TERUGKEER NAAR DE MAATSCHAPPIJ

Binnen de Wlz betaalt de burger de laatste vier maanden van het verblijf in een instelling een lage eigen bijdrage in verband met de terugkeer naar zelfstandig wonen. De Wlz-uitvoerder zal hiertoe een ondertekend formulier moeten versturen naar het CAK. Deze regeling kan ook van toepassing zijn indien DJI het aannemelijk acht dat het verblijf binnen vier maanden zal eindigen (dit is niet van toepassing bij overlijden). Door de laatste vier maanden van het verblijf een lage eigen bijdrage in rekening te brengen, houdt de burger meer over om zijn nieuwe woning te bekostigen. Omdat het bij verblijf in de forensische zorg aannemelijk is dat de burger uitstroomt op enig moment, zal door JenV een overweging gemaakt moeten worden om deze regel al dan niet toepasselijk op de eigen bijdrage voor forensische zorg te laten zijn. Immers, veel burgers zullen uitstromen en zouden recht hebben op een lage eigen bijdrage voor de laatste vier maanden van het verblijf. Dit zorgt voor lagere opbrengsten. Hierin verschilt de doelgroep ten opzichte van burgers in de Wlz, aangezien daar de zorg doorgaans eindigt door overlijden en deze maatregel dan niet van toepassing is.

GEGEVENSANLEVERING

De artikelen 7.12 tot en met 7.14 van de Regeling langdurige zorg (Rlz) bevatten regels over de gegevensaanlevering door de Wlz-uitvoerder. De Wlz-uitvoerder dient zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen één maand na de dag waarop de zorg is aangevangen of herzien door wijziging van de leveringsvorm de noodzakelijke persoonsgegevens bij het CAK in, voor de vaststelling en de inning van de eigen bijdrage.

Indien de persoonsgegevens door de Wlz-uitvoerder onjuist of onvolledig zijn ingediend bij het CAK, stuurt het CAK zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen tien werkdagen na indiening, een uitnodiging tot herstel aan de Wlz-uitvoerder. Binnen tien werkdagen na ontvangst van de uitnodiging, dient de Wlz-uitvoerder het herstelde bericht in bij het CAK.

Ten behoeve van de vaststelling en inning van de eigen bijdrage, vergelijken de Wlz-uitvoerder en het CAK ten minste elke twee maanden hun administraties. Dit is de zogeheten bestandsvergelijking. Indien blijkt dat sprake is van onvolledige of onjuiste persoonsgegevens in de administraties, corrigeert het CAK of de Wlz-uitvoerder binnen een maand na die vergelijking de gegevens in hun administratie.

Het CAK acht het van belang en randvoorwaardelijk dat de artikelen 7.12 tot en met 7.14 van de Rlz ook van toepassing worden op DJI.

2.2. Definiëring doelgroep

De doelgroep bestaat uit burgers van 18 jaar en ouder waarbij sprake is van een verblijf in een instelling voor forensische zorg. Het uitgangspunt voor de impactanalyse is een geschatte populatie van 4.500 burgers die verblijven in de forensische zorg. Daarbij kunnen we de volgende soorten forensische zorg onderscheiden:

Soort forensische zorg	Aantal burgers
TBS	1700
Beschermd wonen	1900
Overige forensische zorg (OFZ)	900

Binnen deze soorten forensische zorg is ook een schatting gemaakt van het aantal burgers dat een inkomen heeft. Het CAK gaat voor deze impactanalyse uit van de volgende aantallen:

Soort forensische zorg	Wel inkomen	Geen inkomen
TBS	200	1500
Beschermd wonen	1250	650
OFZ	600	300

3. Randvoorwaarden, aanbevelingen en uitgangspunten

In dit hoofdstuk worden de randvoorwaarden, aanbevelingen en uitgangspunten beschreven. Daarbij baseren we ons op de informatie die nu bij ons bekend is.

3.1. Randvoorwaarden

1. DJI moet gegevens kunnen aanleveren conform de berichtenstandaard en tijdig kunnen ketentesten

DJI is verantwoordelijk voor het aanleveren van cliënt- en zorggegevens via VECOZO door middel van de berichtenstandaarden CA317 voor de Melding Aanvang Zorg (MAZ) (terugkoppeling via bericht CA318) en CA319 Melding Einde Zorg (MEZ) (terugkoppeling via bericht CA320).

2. Tussen DJI en het CAK vinden op regelmatige basis uitwisselingen en overleggen plaats

Voor de continuïteit van de processen binnen het CAK is het van belang dat DJI een (dagelijkse) bezetting heeft die vragen van het CAK over cliënt- en zorggegevens kan beantwoorden. Daarnaast vindt een tweemaandelijks bestandsvergelijking plaats, zodat burgers niet tussen wal en schip vallen. Op regelmatige basis vinden tot slot overleggen plaats tussen DJI en het CAK.

3. Het ministerie van JenV draagt, in samenwerking met VWS, zorg voor aanpassing van wet- en regelgeving

Een aantal wetten en regelgeving zal, naast de Wfz, moeten worden aangepast. JenV draagt er zorg voor dat dit gebeurt, zodat een rechtmatige uitvoering met betrekking tot het faciliteren van het heffen van eigen bijdragen voor het CAK ontstaat.

4. Er vindt zoveel mogelijk aansluiting plaats bij bestaande regels binnen de Wlz

Het CAK acht het van belang dat zo veel als mogelijk wordt aangesloten bij de vaststellings- en inningssystematiek zoals deze geldt voor verblijf in een instelling op grond van de Wlz en het daarbij behorende bestaande beleid. In deze impactanalyse is ook enkel met dit scenario rekening gehouden.

3.2. Aanbevelingen

1. De ingangsdatum is op 1 januari en niet halverwege een boekjaar

Een ingangsdatum anders dan op 1 januari is om meerdere redenen zeer ongewenst, omdat:

- Een (aangepaste) wet of een algemene maatregel van bestuur over het algemeen in werking treedt met ingang van 1 januari;
- De meeste financiële en administratieve systemen zijn ingericht op het kalenderjaar, waaronder de rijksbegroting en belastingwetgeving. Het CAK boekjaar loopt van 1 januari t/m 31 december van elk jaar;
- Dit zorgt voor administratieve eenvoud. Wijzigingen kunnen gelijktijdig met jaarlijkse processen worden doorgevoerd, zoals het doorvoeren van parameters die zijn gecorrigeerd op basis van de consumentenprijsindex (CPI);
- Vanuit burgerperspectief een wijziging vanaf 1 januari de meest natuurlijke wijze van verandering is;
- Vanuit juridisch oogpunt voorkomt een ingangsdatum per 1 januari onduidelijkheid over overgangsrecht en vermindert dit het risico op juridische complicaties.

2. Verlaag de uitkering naar zak- en kleedgeldniveau

Het CAK doet de aanbeveling om te onderzoeken of er een mogelijkheid is om de uitkering te verlagen als iemand verblijft in een instelling voor forensische zorg tot het zak- en kleedgeldniveau van artikel 23 van de Participatiewet (Pw). De bijbehorende eigen bijdrage zal dan altijd nihil zijn. Hiermee wordt een vestzak-broekzakoperatie voorkomen en is sprake van veel lagere kosten tegenover – naar verwachting – meer opbrengsten. Dit vereist geen acties van de burger en doet dus geen beroep op het doenvermogen.

3.3. Uitgangspunten

1. Het ministerie van VWS is de opdrachtgever van het CAK

De opdrachtgever van het CAK is het ministerie van VWS. Daarom onderhoudt het ministerie van JenV een directe relatie met het ministerie van VWS als het gaat om de eigen bijdrage voor verblijf in een instelling voor forensische zorg.

2. Ingangsdatum op zijn vroegst 1 januari 2029

Door onze volle veranderagenda heeft het CAK op zijn vroegst mogelijkheden voor een uitgebreide uitvoeringstoets medio 2027. Dit omdat duidelijk moet zijn hoe de uitvoeringsorganisatie eruit gaat zien om te kunnen beoordelen of de uitvoering van een eigen bijdrage voor verblijf in de forensische zorg hierin ondergebracht kan worden. Hieruit voortvloeiend betekent dit dat het CAK op zijn vroegst vanaf 1 januari 2029 in staat zal zijn om uitvoering te geven aan dit voornemen. Hierbij is als uitgangspunt genomen dat het wetsvoorstel vervanging abonnementstarief Wmo 2015 (invoering inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wmo 2015) op 1 januari 2027 in zal gaan. Als deze datum verschuift, zal de ingangsdatum van 1 januari 2029 ook verschuiven.

4. Impact op de stakeholders en burgers

4.1. Impact op de burger

Voor een deel van de burgers met forensische zorg geldt dat het goed mogelijk is dat zij nog nooit kennis hebben gemaakt met het CAK en een eigen bijdrage. Voor een ander deel zal gelden dat zij eerder al eens zorg en/of ondersteuning hebben ontvangen vanuit de Wlz en/of de Wmo 2015. Zij hebben hiervoor al een eigen bijdrage betaald en zijn ook bekend met het CAK.

Wellicht is er daarnaast nog een kleine populatie burgers aanwezig die tot 1 januari 2019 een eigen bijdrage onder het 'regime van uitvoerder VGZ' was verschuldigd. Voor hen is dan het CAK een nieuw contact, maar zij zijn er wel mee bekend dat in het verleden een eigen bijdrage verschuldigd was.

Voor burgers die bij de invoeringsdatum al in een instelling voor forensische zorg verblijven en niet gewend zijn om een eigen bijdrage te moeten betalen, zal de impact het grootst zijn als de eigen bijdrage hoger dan € 0,- is, aangezien hun bestedingsruimte ineens afneemt, terwijl de feitelijke situatie waarin zij zich bevinden niet wijzigt. Daarnaast geldt dat de aangepaste wet- en regelgeving die op hen van toepassing wordt, een beroep op het doenvermogen van de burger doet.

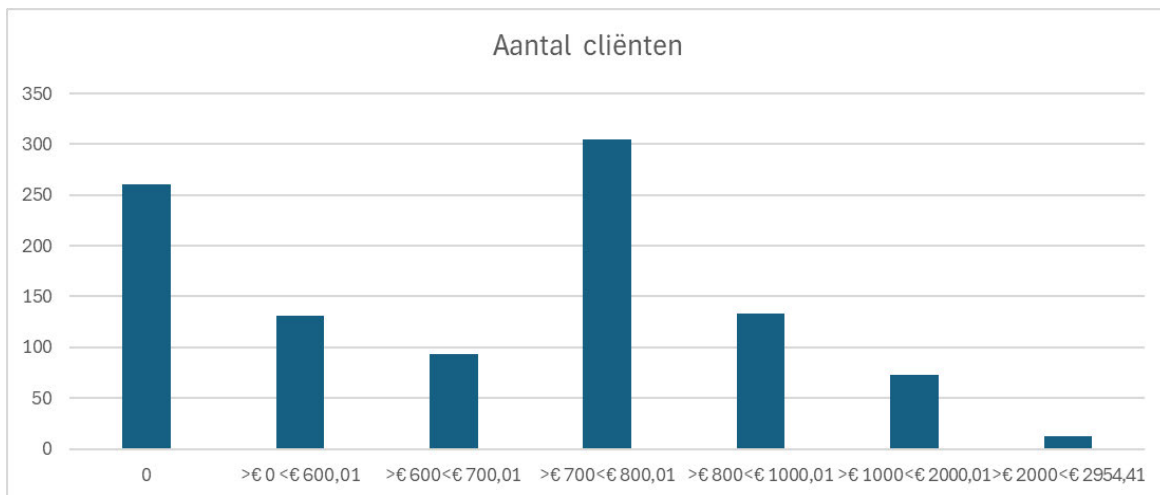
Alle burgers ontvangen van het CAK startcorrespondentie, beschikkingen waarmee de hoogte van de eigen bijdrage wordt vastgesteld en maandelijks facturen. Waar mogelijk zal de eigen bijdrage via inhouding op de uitkering plaatsvinden. Afhankelijk van de mate van wisseling van inkomensbronnen, neemt de omvang van correspondentie en het aantal besluiten toe of af.

Burgers kunnen gebruik maken van verschillende mogelijkheden om hun eigen bijdrage aan te (laten) passen, zoals de mogelijkheid (jaarlijks) een peiljaarverlegging aan te vragen in de situatie dat hun inkomen in het lopende jaar sterk is gedaald ten opzichte van het peiljaar (T-2). Of een verzoek om vrijstelling van de lage eigen bijdrage als zij in het jaar T een inkomen op of lager dan de norm voor vrijstelling hebben. Dit vraagt initiatief en doenvermogen van de burger, zij moeten namelijk in actie komen. Hoewel het CAK in haar dienstverlening steeds toetst op hoe doenlijk een regel is, kan het zijn dat iemand met een laag doenvermogen niet in actie komt en bijvoorbeeld facturen niet (tijdig) betaalt.

FINANCIËLE IMPACT

De structurele baten bij het uitvoeren van de eigen bijdrage voor verblijf in de forensische zorg door het CAK zijn niet in te schatten. De reden is dat geen enkele stakeholder het CAK tijdens het opstellen van deze impactanalyse van de inkomens- en vermogensgegevens van de gebruikers van de forensische zorg kon voorzien. Daarom is naar een alternatief gezocht en deze is gevonden in de Wlz-verzekerden, die tijdens de selectie (peildatum: vrijdag 21 maart 2025) een lopende opname met verblijf in Forensisch Psychiatrische Centra en Klinieken hadden. Het resultaat is 1.008 Wlz-verzekerden met de volgende onderverdeling in maandelijks opgelegde eigen bijdragen:

Eigen bijdrage per maand in €uro's	Aantal cliënten
0	261
>€ 0 <€ 600,01	131
>€ 600<€ 700,01	93
>€ 700<€ 800,01	305
>€ 800<€ 1000,01	133
>€ 1000<€ 2000,01	73
>€ 2000<€ 2954,41	12
Totaal	1008

De bovenstaande onderverdeling is een weergave van de Wlz-verzekerden in een instelling voor forensische zorg en kan dus niet één op één worden geplot op de burgers die verblijven in een instelling voor forensische zorg. De financiële gevolgen bij het opnieuw invoeren van een eigen bijdrage voor forensische zorg kunnen het beste aan de hand van een aantal praktijkvoorbeelden hieronder in beeld worden gebracht. Er is gekozen om uit de geselecteerde Wlz-verzekerden de meest voorkomende situaties te laten zien.

Voorbeeld 1: een inkomen op grond van artikel 23, eerste lid, van de Participatiewet

Berekening hoge eigen bijdrage

Uw verzamelinkomen min de verschuldigde belasting	€ 4.583,00
Totaal verzamelinkomen min de verschuldigde belasting	€ 4.583,00
Totaal aftrek premie zorgverzekering	- € 467,00
Zak- en kleedgeld	€ 4.583,00
Aftrek (niet-)AOW-gerechtigde leeftijd	€ 2.234,00
Totaal persoonlijke kosten	- € 6.817,00
Totale inkomsten uit tegenwoordige arbeid	- € 0,00
Beschikbaar inkomen	€ -2.701,00
Aftrek van het beschikbaar inkomen	- € 0,00
Bijstelling vermogen (4%)	€ 0,00
Uw bijdrageplichtig inkomen	€ 0,00
Bedrag per maand	€ 0,00
Uw eigen bijdrage per maand	€ 0,00

Voorbeeld 2: een inkomen op grond van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO):

Berekening hoge eigen bijdrage

Uw verzamelinkomen min de verschuldigde belasting	€ 10.973,00
Totaal verzamelinkomen min de verschuldigde belasting	€ 10.973,00
Totaal aftrek premie zorgverzekering	- € 467,00
Zak- en kleedgeld	€ 4.583,00
Aftrek (niet-)AOW-gerechtigde leeftijd	€ 2.234,00
Totaal persoonlijke kosten	- € 6.817,00
Totale inkomsten uit tegenwoordige arbeid	- € 0,00
Beschikbaar inkomen	€ 3.689,00
Aftrek van het beschikbaar inkomen	- € 0,00
Bijstelling vermogen (4%)	€ 0,00
Uw bijdrageplichtig inkomen	€ 3.689,00
Bedrag per maand	€ 307,42
Uw eigen bijdrage per maand	€ 307,42

Voorbeeld 3: een inkomen op grond van de Wajong

Berekening hoge eigen bijdrage

Uw verzamelinkomen min de verschuldigde belasting	€ 15.874,00
Totaal verzamelinkomen min de verschuldigde belasting	€ 15.874,00
Totaal aftrek premie zorgverzekering	- € 467,00
Zak- en kleedgeld	€ 4.583,00
Aftrek (niet-)AOW-gerechtigde leeftijd	€ 2.234,00
Totaal persoonlijke kosten	- € 6.817,00
Totale inkomsten uit tegenwoordige arbeid	- € 0,00
Beschikbaar inkomen	€ 8.590,00
Aftrek van het beschikbaar inkomen	- € 0,00
Bijtelling vermogen (4%)	€ 0,00
Uw bijdrageplichtig inkomen	€ 8.590,00
Bedrag per maand	€ 715,83
Uw eigen bijdrage per maand	€ 715,83

Voorbeeld 4: een Inkomen op grond van de AOW

Berekening hoge eigen bijdrage

Uw verzamelinkomen min de verschuldigde belasting	€ 18.177,00
Totaal verzamelinkomen min de verschuldigde belasting	€ 18.177,00
Totaal aftrek premie zorgverzekering	- € 1.456,39
Zak- en kleedgeld	€ 4.583,00
Aftrek (niet-)AOW-gerechtigde leeftijd	€ 1.249,00
Totaal persoonlijke kosten	- € 5.832,00
Totale inkomsten uit tegenwoordige arbeid	- € 0,00
Beschikbaar inkomen	€ 10.888,61
Aftrek van het beschikbaar inkomen	- € 0,00
Bijtelling vermogen (4%)	€ 0,00
Uw bijdrageplichtig inkomen	€ 10.888,61
Bedrag per maand	€ 907,38
Uw eigen bijdrage per maand	€ 907,38

Voorbeeld 5: een inkomen op grond van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA (Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten (IVA)))

Berekening hoge eigen bijdrage

Uw verzamelinkomen min de verschuldigde belasting	€ 24.892,00
Totaal verzamelinkomen min de verschuldigde belasting	€ 24.892,00
Totaal aftrek premie zorgverzekering	- € 1.889,00
Zak- en kleedgeld	€ 4.583,00
Aftrek (niet-)AOW-gerechtigde leeftijd	€ 2.234,00
Totaal persoonlijke kosten	- € 6.817,00
Totale inkomsten uit tegenwoordige arbeid	- € 0,00
Beschikbaar inkomen	€ 16.186,00
Aftrek van het beschikbaar inkomen	- € 1.881,50
Bijtelling vermogen (4%)	€ 0,00
Uw bijdrageplichtig inkomen	€ 14.304,50
Bedrag per maand	€ 1.192,04
Uw eigen bijdrage per maand	€ 1.192,04

Hieronder laten wij het maximale bedrag zien, dat een burger aan uitkering mag ontvangen of aan loon mag verdienen zonder dat de burger daar een hoge eigen bijdrage voor is verschuldigd. Het bedrag is verschillend voor niet-pensioengerechtigden en pensioengerechtigden.

Niet-pensioengerechtigden - € 7.284,00

Berekening hoge eigen bijdrage

Uw verzamelinkomen min de verschuldigde belasting	€ 7.284,00
Totaal verzamelinkomen min de verschuldigde belasting	€ 7.284,00
Totaal aftrek premie zorgverzekering	- € 467,00
Zak- en kleedgeld	€ 4.583,00
Aftrek (niet-)AOW-gerechtigde leeftijd	€ 2.234,00
Totaal persoonlijke kosten	- € 6.817,00
Totale inkomsten uit tegenwoordige arbeid	- € 0,00
Beschikbaar inkomen	€ 0,00
Aftrek van het beschikbaar inkomen	- € 0,00
Bijtelling vermogen (4%)	€ 0,00
Uw bijdrageplichtig inkomen	€ 0,00
Bedrag per maand	€ 0,00
Uw eigen bijdrage per maand	€ 0,00

Pensioengerechtigden - € 7.288,00

Berekening hoge eigen bijdrage

Uw verzamelinkomen min de verschuldigde belasting	€ 7.288,00
Totaal verzamelinkomen min de verschuldigde belasting	€ 7.288,00
Totaal aftrek premie zorgverzekering	- € 1.456,39
Zak- en kleedgeld	€ 4.583,00
Aftrek (niet-)AOW-gerechtigde leeftijd	€ 1.249,00
Totaal persoonlijke kosten	- € 5.832,00
Totale inkomsten uit tegenwoordige arbeid	- € 0,00
Beschikbaar inkomen	€ -0,39
Aftrek van het beschikbaar inkomen	- € 0,00
Bijtelling vermogen (4%)	€ 0,00
Uw bijdrageplichtig inkomen	€ 0,00
Bedrag per maand	€ 0,00
Uw eigen bijdrage per maand	€ 0,00

INNINGSGRAAD

Het is complex om met enige zekerheid de inningsgraad bij deze doelgroep vast te stellen. Wij kennen het betaalgedrag van de doelgroep namelijk niet en hebben geen gegevens over het inkomen en vermogen. Op basis van onderstaande verschillende factoren hebben wij toch geprobeerd om een schatting te maken van de inningsgraad:

- Uit onderzoek van Dr. Gercoline van Beek (Mea Culpa: de complexiteit van financiële problematiek onder reclasseringscliënten) blijkt dat de omvang van de schuldenproblematiek onder burgers met forensische zorg zeer groot is. De kans is daarom groot dat zij de eigen bijdrage niet zullen betalen. Dit is van invloed op het inningspercentage. Bovendien brengt dit met zich mee dat de inningsactiviteiten die wij (of het incassobureau) doen bij het achterwege blijven van een betaling, weinig succesvol zullen zijn. Het is echter wel een arbeidsintensief proces.
- Ter vergelijking: bij de burgers in de Wlz en Wmo 2015 (beschermd wonen) gelden de volgende inningspercentages:
  - Wlz: 98,9% over de periode 02-2024 t/m 03-2025
  - Wmo 2015 (beschermd wonen): 85,3% over de periode 02-2024 t/m 03-2025
 Dit percentage betreft wat we gefactureerd hebben ten opzichte van wat we in dezelfde periode hebben ontvangen.
- Door broninhouding toe te passen op de burgers met een uitkering van het UWV of de SVB, wordt de inningsgraad grotendeels bepaald. Bij de Wlz en Wmo 2015 (beschermd wonen) vindt bij 62% (Wlz) en 25% (Wmo BW) van de totale populatie broninhouding plaats.

Gelet op de doelgroep, verwachten wij niet dat meer dan 50% van de burgers in een instelling voor forensische zorg met inkomen een uitkering heeft. Daarbij verwachten wij dat burgers zonder uitkering een slechte betalingsmoraal hebben. Concluderend betekent dit dat wij aannemelijk achten dat het inningspercentage voor burgers met forensische zorg niet hoger ligt dan 50%.

Voorts hebben wij geprobeerd om een hele grove schatting van de mogelijke opbrengsten te maken. Wij hebben hiervoor de gemiddelde eigen bijdrage berekend van de Wlz-verzekerden, die tijdens de selectie (peildatum: vrijdag 21 maart 2025) een lopende opname met verblijf in Forensisch Psychiatrische Centra en Klinieken hadden. Dit betrof 1.008 burgers. Op pagina 13 staat de onderverdeling qua eigen bijdragen. De conclusie is dat een eigen bijdrage per persoon gemiddeld afgerond € 580,- per maand is. Als we dit bedrag plotten op de geschatte populatie waar deze impactanalyse betrekking op heeft (2.050), zorgt dit voor een opgelegde eigen bijdrage van afgerond maximaal 14 miljoen euro per jaar. Daarbij merken wij op dat het goed mogelijk is dat de gemiddelde eigen bijdrage bij forensische zorg lager is. Wij hebben slechts gezocht naar enig aanknopingspunt, aangezien inkomens- en vermogensgegevens van de doelgroep ontbreken.

Bij de Wlz en bij Wmo BW vindt bij respectievelijk 62% en 25% van de totale populatie broninhouding plaats. Politiek gezien wordt steeds meer gestuurd op zelfredzaamheid en zelfbeschikking van de burger. Wij achter het daarom allerm minst zeker dat ook broninhouding kan plaatsvinden voor de eigen bijdrage bij burgers met forensische zorg. Hiervoor is een wetswijziging namelijk noodzakelijk. Als geen broninhouding kan plaatsvinden, zal dit aanzienlijk drukken op de totale opbrengsten, omdat de inningsgraad lager zal worden.

De eerste vier maanden van het verblijf betaalt een burger daarnaast de lage eigen bijdrage. Dit betekent dat de opgelegde eigen bijdrage verminderd moet worden met in ieder geval 3 miljoen euro per jaar. Mogelijk is dit bedrag nog hoger, omdat we geen exacte cijfers hebben over het verloop van de populatie.

Voor OFZ geldt bovendien dat de duur van het verblijf gemiddeld 9 tot 12 maanden is. Dit betekent dat voor 30% van de populatie met inkomen in een jaar acht maanden een lage eigen bijdrage geldt, namelijk bij aanvang van de zorg en bij de terugkeer naar zelfstandig wonen. Dit betekent dat in elk geval 1,8 miljoen euro jaarlijks minder opgelegd zal worden.

Wij concluderen dat sprake is van veel verschillende onzekerheden in relatie tot de inningsgraad in combinatie met de mogelijke opgelegde eigen bijdrage die maken dat het onmogelijk is om een schatting te maken van de mogelijke opbrengsten.

4.2. Impact op de stakeholders

Een herinvoering van de eigen bijdrage voor verblijf in een instelling voor forensische zorg zal van directe en/of indirecte partijen de nodige inzet vragen. Ook zal naast het CAK een aantal stakeholders kosten moeten maken. Het gaat om de volgende stakeholders:

- Belastingdienst
- Basisregistratie Personen (BRP)
- DJI
- Gemeenten
- Ministerie van JenV
- Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)
- Ministerie van VWS
- Nederlandse Zorgautoriteit (NZa)
- Sociale Verzekeringsbank (SVB)
- Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV)

- VEilige COmmunicatie in de ZOrg (VECOZO)
- Zorgaanbieders
- Zorginstituut Nederland (ZiN)

BELASTINGDIENST

Via een gegevensuitwisseling met de Belastingdienst ontvangt het CAK gegevens over het verzamelinkomen, de inkomstenbelasting, de rendementsgrondslag vermogen en/of het belastbaar loon en de loonheffing.

BRP

Voor de BRP is het van belang dat een zogenoemde afnemersindicatie geplaatst wordt voor de periode dat er in de verblijfssetting forensische zorg wordt geleverd. Het CAK dient om aanpassing van het autorisatiebesluit te vragen.

DJI

DJI is voor het CAK om in termen van de Wlz te spreken het 32^e zorgkantoor. Het verschil zit in het feit dat alleen forensische zorg door DJI kan worden aangeboden en dat de 31 zorgkantoren een heel ander pallet hebben van soorten zorg die zij bij het CAK aanleveren. DJI is verantwoordelijk voor het aanleveren van cliënt- en zorggegevens via VECOZO door middel van de berichtenstandaarden CA317 voor de Melding Aanvang Zorg (MAZ) (terugkoppeling via bericht CA318) en CA319 Melding Einde Zorg (MEZ) (terugkoppeling via bericht CA320).

Het CAK acht voorts het volgende van belang:

- Er vindt een tweemaandelijks bestandsvergelijking plaats. Deze bestandsvergelijking is er onder andere voor bedoeld om geen burgers tussen wal en schip te laten vallen. DJI dient zich voor te bereiden op het ontvangen van bestanden en verzorgt terugkoppeling aan het CAK;
- DJI heeft een dagelijkse bezetting die vragen van het CAK over cliënt- en zorggegevens kunnen beantwoorden;
- Onder de verantwoording van ZiN (<https://www.istandaarden.nl/iw/z/actieprogramma>) komen aanpassingen in de gegevensstandaarden tot stand. DJI volgt het Actieprogramma iWlz en bereidt zich op de uitwisseling van gegevens via een netwerkmodel voor;
- DJI heeft haar eigen beleid omtrent hoe zij zorgaanbieders aansturen en gegevens over forensische zorg van hen ontvangen;
- Op regelmatige basis worden er overleggen tussen CAK en DJI ingepland.

GEMEENTEN

Mogelijk worden gemeenten benadeeld, doordat er in de huidige situatie voor ondersteuning uit de Wmo 2015 een eigen bijdrage kan worden gevraagd. Bij een eigen bijdrage voor verblijf in een instelling voor forensische zorg ontstaat er samenloop en zal er anticumulatie moeten worden toegepast.

MINISTERIE VAN JENV

Het ministerie van JenV draagt, in samenwerking met het ministerie van VWS, zorg voor aanpassing van de Wfz en andere wet- en regelgeving die aangepast moeten worden naar aanleiding van het voorgenomen beleid, zodat een rechtmatige uitvoering met betrekking tot het faciliteren van het heffen van eigen bijdragen voor het CAK ontstaat.

Het ministerie van JenV heeft daarnaast een directe relatie met het ministerie van VWS en via dit ministerie een relatie met het CAK. Het ministerie van VWS is immers de opdrachtgever van het CAK.

MINISTERIE VAN SZW

Via het ministerie van JenV moet het ministerie van SZW een opdracht ontvangen tot het toevoegen van een lid met betrekking tot broninhouding aan de artikelen van de diverse wetten waarin uitkeringen zijn geregeld (zie hiervoor ook de kopjes SVB en UWV).

MINISTERIE VAN VWS

De regels rondom het heffen van de eigen bijdrage voor de Wlz moeten ook inzetbaar worden gemaakt voor het heffen van eigen bijdrage voorkomend uit levering van zorg vanuit de Wfz. Het ministerie van VWS draagt hier zorg voor. Daarnaast zullen er door het ministerie van VWS en het ministerie van JenV afspraken gemaakt worden over de uitvoeringskosten van het CAK.

NZA/TOEZICHTHOUDER

De NZa houdt toezicht op de wettelijke taken en regelingen die het CAK uitvoert. Bezien moet worden of de NZa of een andere partij toezichthouder zal worden op deze nieuwe wettelijke taak.

SVB

Het verzoek tot broninhouding vanuit het CAK wordt met een nieuwe wet als basis uitgebreid. Naast de Wlz en Wmo 2015 zal dit de Wfz zijn. Aanpassing en uitbreiding van de gegevensstandaard moet door middel van overleg met de SVB tot stand worden gebracht. Voor de SVB geldt dat een aanpassing van artikel 20 van de AOW en artikel 57 van de Algemene nabestaandewet (Anw) noodzakelijk is. Het bij de bron ingehouden bedrag, ten behoeve van de eigen bijdrage, zal de SVB rechtstreeks moeten afdragen aan DJI.

Verder is de SVB de stakeholder voor de gegevensuitwisseling tussen de SVB en het CAK in verband met de vaststelling van de huishoudsamenstelling. De SVB geeft ons door of een burger een ongehuwde of gehuwde AOW ontvangt.

UWV

Net als bij de SVB, geldt ook voor het UWV dat verschillende socialezekerheidswetten dienen te worden aangepast in verband met de bevoegdheid om een bedrag tot de hoogte van de bijdrage in te houden op de uitkering die de burger ontvangt van het UWV. Aanpassing en uitbreiding van de gegevensstandaard moet door middel van overleg met het UWV tot stand worden gebracht. Voor het UWV moet dit worden geregeld in de volgende artikelen:

- Artikel 71 van de WIA;
- Artikel 57 van de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (Waz);
- Artikel 2:55 en 3:47 van de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering jonggehandicapten (Wajong);
- Artikel 54 van de WAO;
- Artikel 39 van de Werkloosheidswet (WW);
- Artikel 30 van de Wet inkomensvoorziening oudere werklozen (IOW);
- Artikel 40 van de Ziektewet (ZW).

Het bij de bron ingehouden bedrag, ten behoeve van de eigen bijdrage, zal het UWV rechtstreeks moeten afdragen aan DJI.

Verder is het UWV de stakeholder voor de gegevensuitwisseling van de zogenoemde Polisadministratie, onder andere voor het vaststellen van de soort uitkering die wordt genoten door de burger en het

vaststellen of er sprake is van het verrichten van arbeid voor het huidige jaar (T) dan wel in het jaar voorafgaand (T-1) aan het zorgjaar. Voor het CAK betekent dit een toename in volume.

VEILIGE COMMUNICATIE IN DE ZORG (VECOZO)

VECOZO is een landelijk communicatieknooppunt voor de zorg geleverd vanuit de diverse domeinen. VECOZO richt zich op digitale berichtenuitwisseling, informatiebeveiliging en technisch beheer. Het CAK ontvangt via VECOZO start- en stop berichten met betrekking tot de zorg. Wellicht is voor DJI VECOZO een nieuwe stakeholder, maar het versturen van de berichten CA317 en CA319 richting het CAK en het ontvangen van retourberichten CA318 en CA320 vanuit het CAK verloopt via hen. Ook voor de Wfz wil het CAK het berichtenverkeer via VECOZO laten lopen.

ZORGAANBIEDERS

Eerder is al opgemerkt dat DJI haar eigen beleid heeft over hoe zij zorgaanbieders aansturen en gegevens over burgers met forensische zorg van zorgaanbieders ontvangen. DJI zal moeten bepalen of er naar aanleiding van de nieuwe stroom van gegevens richting het CAK en de wettelijke regels die daaraan ten grondslag liggen, iets in de stroom van de zorgaanbieder richting DJI zal moeten worden gewijzigd.

ZiN

ZiN verzorgt in de domeinen Wlz (iWlz en iPgb), Wmo 2015 (iWmo, iEb en iPgb) en Jeugdwet (Ijw) het beheer en onderhoud van de gegevensstandaarden. Aan ZiN zal moeten worden gevraagd om de tabel 'COD578: Leveringsvormen' met de leveringsvorm 'Verblijf forensische zorg' uit te breiden. ZiN is daarnaast de fondsbeheerder van het fonds langdurige zorg. Mogelijk wordt dit fonds benadeeld, doordat er in de huidige situatie voor zorg vanuit de Wlz een eigen bijdrage kan worden gevraagd. Bij een eigen bijdrage voor verblijf in een instelling voor forensische zorg ontstaat er samenloop en zal er anticumulatie moeten worden toegepast.

5. Impact op het CAK

Hieronder worden de aanpassingen binnen onze bedrijfsvoering en aan ons IT-applicatielandschap beschreven. De aanpassingen worden financieel gemaakt in de begroting in hoofdstuk 6.

5.1. Organisatie

5.1.1. Implementatiewerkzaamheden

AUTOMATISERING (ICT)

Een nieuwe leveringsvorm moet in alle processen van het klantsysteem worden doorgevoerd. Er zijn aanpassingen nodig in het ontvangen van de CA-berichten via VECOZO, de verwerking van de nieuwe zorgsoort in het Wlz-systeem dat de eigen bijdrage berekent en de uitwisseling met UWV en SVB met betrekking tot de broninhouding. De impact binnen de financiële systemen (OFC en APRO) betreft de inrichting van een aparte business unit, grootboek en bankrekening. Daarnaast zijn specifieke kenmerken nodig voor broninhouding via SVB en UWV.

Daarnaast moeten er nieuwe rapportages worden opgesteld, wat analysewerk vraagt. Er moet gezorgd worden dat de juiste data beschikbaar is, op de juiste manier gestructureerd wordt en klaar is voor gebruik in rapporten en dashboards voor sturing en monitoring.

Verder moet het dashboard wat gebruikt wordt voor het real-time monitoren van de CA-berichten zodanig worden aangepast dat ook de uitwisseling van CA-berichten met DJI gemonitord kan worden. Daarnaast moet het klantportaal aangepast worden zodat het geschikt is voor gebruik door burgers die verblijven in een instelling voor forensische zorg.

UITVOERING

In de aanloop naar het innen van de eigen bijdrage voor burgers die verblijven in een instelling voor forensische zorg zal middels het opzetten van een projectorganisatie de implementatie van deze proceswijziging in gang worden gezet. Uit alle betrokken teams moet input aangeleverd worden om invulling te geven aan de uitvoering van de implementatie. De nieuwe regeling moet ingericht worden in de systemen en processen; bestaande dashboards moeten worden aangepast, procesbeschrijvingen en procesplaten moeten worden aangepast. Er moeten nieuwe werkinstructies opgesteld worden waarin het nieuwe proces in detail wordt uitgewerkt. Tijdens de implementatiefase van de eigen bijdrage voor een verblijf in een instelling voor forensische zorg dient er uitgebreid getest te worden door de medewerkers in de uitvoerende teams. Hierbij gaat het om zowel het intern testen van onze systemen als het ketentesten met de ketenpartners. Beide vergen input vanuit de medewerkers in de uitvoerende teams.

KLANTCENTRUM

Voor aanvang van deze nieuwe regeling zal een zorgvuldig communicatieplan opgesteld worden. Ook zal, voor aanvang van het innen van de eigen bijdrage, voor deze burgers alle templates voor de primaire en secundaire uitingen aangepast worden. Om de klantcommunicatie goed uit te kunnen voeren dienen de standaardteksten voor e-mails en brieven aangepast te worden. Verder moeten de formulieren (print en digitaal) aangepast worden zodat er ook een template beschikbaar is die gebruikt kan worden voor burgers met forensische zorg.

De website van het CAK moet worden aangepast met de nieuwe regeling.

Het uitvoeren van de eigen bijdrage voor burgers met forensische zorg zal ook het in minnelijk traject ingericht moeten worden. Hieronder valt onder andere het leggen van klantcontact, het treffen van een betalingsregeling en het beoordelen van dossiers die in aanmerking komen voor overdracht naar de incassopartner. De overdracht naar de incassopartner en de controle hierop zal moeten worden uitgebreid. Daarna zullen in samenwerking met de incassopartner werkafspraken vastgesteld moeten worden om persoonsgerichte inning in te richten ten behoeve van deze nieuwe doelgroep. Denk hierbij aan kennisoverdracht, overdracht klantgegevens, inningsstrategie vaststellen, inrichten afdrachten, verantwoording portefeuille en dergelijke. Daarnaast zullen met de incassopartner ook werkafspraken gemaakt moeten worden ten behoeve van de gerechtelijke fase (het behalen van een titel bij de rechter) en het treffen van beslagmaatregelen. Ook het Debiteurenbeleid moeten worden aangepast/aangevuld ten behoeve van deze nieuwe regeling.

KLANTSERVICES

Om de burgers met forensische zorg goed te woord te kunnen staan, wordt een nieuw telefoonnummer ingesteld. Medewerkers van het Klantcontactcentrum (KCC) zullen opgeleid worden. De klanten die in het kader van de forensische zorg bellen met vragen zullen op deze manier uitkomen bij deze medewerkers.

Ook op de afdelingen Operations en Documentaire Activiteiten wordt een nieuwe processtroom ingericht.

OVERIG

De nieuwe koppelingen welke worden opgezet, resulteren in nieuwe gegevensstromen die veilig moeten zijn en voldoen aan de privacywet- en regelgeving. In het kader daarvan moet een PIA (Privacy Impact Assessment) en BIA (Business Impact Assessment) uitgevoerd worden.

5.1.2. Structurele werkzaamheden

UITVOERING

Het volledige proces van inning van de eigen bijdrage, dat momenteel wordt uitgevoerd door de medewerkers van cluster Wlz, zal worden uitgebreid met een nieuwe regeling die binnen dit cluster zal vallen.

Dagelijks zal een aparte stroom inkomende betalingen verwerkt worden en meerontvangsten en creditnota's uitbetaald worden. Ook wordt een nieuwe uitgaande geldstroom beheerd richting de divisie Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen (ForZo/JJI, onderdeel van DJI).

Burgers met forensische zorg zullen ook onderdeel uit gaan maken van het minnelijk traject en mogelijk ook van overdracht naar het incassobureau. Deze werkzaamheden zullen structureel worden uitgebreid. Het contact met het incassobureau inzake de kennis over deze doelgroep moet onderhouden worden.

Het volledige proces van het innen van de eigen bijdrage voor burgers met forensische zorg moet verantwoord worden richting het ministerie van VWS, het ministerie van JenV en een eventuele toezichthouder. Dat vergt monitoring vanuit de medewerkers van de uitvoerende teams ten behoeve van deze verantwoording. In het geval dat er incidenten zijn, moeten deze geanalyseerd, hersteld en gemonitord worden. Ook zullen er nieuwe gegevensgerichte controles ingericht worden. De tweede lijn,

afdeling Risk & Compliance, zal een extra gegevensstroom onderdeel uit maken van de Bestuurlijke Verantwoording.

Het aantal klachten, bezwaren en beroepen zal toenemen.

KLANTSERVICES

Voor alle werkzaamheden binnen klantservices: de gesprekken, de e-mails, de brieven, het verwerken van de retourpost en de operations geldt dat de werkzaamheden zullen toenemen omdat de klantpopulatie zal groeien en er een werkstroom bij komt.

5.2. Proces en Planning

5.2.1. Cumulatieve impact

Het CAK heeft de komende jaren te maken met een grote veranderopgave, zoals rationalisatie van het ICT-landschap en het digitaliseren van verschillende processen in de dienstverlening.

In het geval dat de invoering van een eigen bijdrage voor verblijf in een instelling voor forensische zorg gelijktijdig loopt met een of meerdere van deze veranderopgaven leidt dit mogelijk tot overbelasting van onze capaciteit. Dit leidt tot afnemende wendbaarheid en verhoogde risico's in de uitvoering. En niet alleen de veranderopgaven, maar ook een tijdige en correcte uitvoering van de al bestaande wettelijke taken wordt dan beïnvloed. Daarnaast bestaat een grote mate van onzekerheid rondom de invoering van het wetsvoorstel vervanging abonnementstarief Wmo 2015.

5.2.2. Planning

Door deze volle veranderagenda heeft het CAK op zijn vroegst mogelijkheden voor een uitgebreide uitvoeringstoets medio 2027. Dit omdat duidelijk moet zijn hoe de uitvoeringsorganisatie eruit gaat zien om te kunnen beoordelen of de uitvoering van een eigen bijdrage voor verblijf in een instelling voor forensische zorg hierin ondergebracht kan worden. Hieruit voortvloeiend betekent dit dat het CAK op zijn vroegst vanaf 1 januari 2029 in staat zal zijn om uitvoering te geven aan dit voornemen. Hierbij dient de kanttekening geplaatst te worden dat de mogelijke invoeringsdatum kan verschuiven door de bestaande onduidelijkheid rondom het wetsvoorstel vervanging abonnementstarief Wmo 2015. Te zijner tijd verwachten wij een ketenwerkgroep, een gezamenlijke ketenplanning en een implementatieprogramma te vormen.

5.3. Communicatie

5.3.1. Klantcommunicatie

VOORBEREIDING

Voor het innen van een eigen bijdrage bij burgers met forensische zorg zal deze doelgroep zorgvuldig worden geïnformeerd. Deze burgers moeten goed weten wat de achtergrond is van deze eigen bijdrage, de aanleiding dat ze deze zullen gaan betalen en de gevolgen voor de persoonlijke situatie. Dit vereist een gerichte voorlichtingscampagne waar we middels verschillende kanalen de burgers kunnen bereiken. Denk hierbij aan schrift (een leaflet, startbrief) en beeld (een animatievideo).

Ook zal op de website van het CAK een aparte omgeving worden ingericht voor burgers met forensische zorg, waar zij informatie kunnen vinden, proefberekeningen kunnen maken en kunnen inloggen om zaken te regelen via het klantportaal.

De communicatie vanuit het CAK zal moeten aansluiten op de doelgroep. Mogelijk speelt bij deze doelgroep een beperking op (digitale) vaardigheden. Om de communicatie zorgvuldig af te stemmen op de vaardigheden van de doelgroep is het uitvoeren van een klantreis van groot belang.

STRUCTUREEL

Bij het aanvangen van het innen van de eigen bijdrage zullen deze burgers een startbrief/startpakket ontvangen met een vragenlijst en een contactformulier. Vervolgens ontvangen ze alle standaard uitingen gedurende de zorgperiode (o.a. beschikkingen, facturen, creditfacturen). De informatie op de website zal structureel bijgewerkt worden.

5.3.2. Interne communicatie

De kennisbank zal in eerste instantie gevuld worden met informatie over de nieuwe regeling rondom de eigen bijdrage voor burgers met forensische zorg. Vervolgens zullen wijzigingen en aanpassingen met betrekking tot de eigen bijdrage voor de forensische zorg structureel worden doorgevoerd, zodat de medewerkers van de afdeling Klantcontact steeds over actuele en volledige informatie beschikken.

6. Financiële gevolgen

De financiële gevolgen zijn uitgesplitst in een begroting voor implementatiekosten (invoeringskosten) en een begroting voor de structurele beheerskosten (uitvoeringskosten). De begrotingen zijn opgesteld op basis van het prijspeil 2025. Aanvullend op deze onderstaande kosten merken wij op dat deze kosten enkel de kosten betreft die het CAK maakt. Bovenop deze kosten moet rekening gehouden worden met de structurele kosten van DJI en de kosten voor de zorgverleners die nu nog niet zijn aangesloten op de Wlz-keten.

6.1. Implementatie begroting

Begroting implementatie FOZ-regeling	Uren		Out of pocket		Kosten
Totaal Projectorganisatie	1.200	€ 130		€	156.000
Totaal Inrichten ICT Operationeel	4.794	€ 120		€	576.000
Totaal Inrichten ICT Financieel	37.500	€ 120		€	4.500.000
Totaal Reporting & Monitoring	1.150	€ 130		€	150.000
Totaal Informatiebeveiliging & privacy	140	€ -		€	-
Totaal Uitvoering regeling	1.620	€ 120		€	195.000
Totaal Uitvoering regeling	150	€ -		€	-
Totaal Beleidsvorming bezw aar	15	€ -		€	-
Totaal Klantmanagement	500	€ -		€	-
Totaal Debiteurenbeheer	260	€ -		€	-
Totaal Klantcommunicatie	858	€ 130	€ 37.200	€	149.000
Totaal KS - Voice	315	€ 52	€ 18.447	€	35.000
Totaal KS - Non-voice	49	€ 39		€	2.000
Totaal KS - OPS	252	€ 33		€	9.000
Totaal KS - DAC	-	€ -	€ 5.936	€	6.000
Totale invoeringskosten	48.803			€	5.778.000

*De bedragen zijn naar boven afgerond op duizend euro.

*De posten waarbij geen bedragen worden vermeld zijn uren waarvoor geen backfill wordt ingehuurd. En dus tegen nultarief.

6.2. Structurele begroting

Begroting uitvoering FOZ-regeling	FTE	Prijs overige kosten	Kosten FTE + overige kosten (jaarlijks)
Totaal ICT organisatie	1,00		€ 122.000
Uitvoering regeling - Dataverkeer	1,00		€ 69.000
Uitvoering regeling - V&B1	1,00		€ 65.000
Uitvoering regeling - V&B2	1,00		€ 85.000
Uitvoering regeling - Betalingsverkeer	1,00		€ 65.000
Klantcentrum - Minnelijk Beheer	1,00		€ 65.000
Klantcentrum - Juridisch Beheer	1,00		€ 74.000
Klantcentrum - Klachten, bezwaar & beroep	1,00		€ 85.000
Klantcentrum - Ketenpartnermanagement	1,00		€ 122.000
Klantcentrum - Klantcommunicatie	1,00		€ 120.000
Totaal KS - Voice	1,00	€ 20.622	€ 63.000
Totaal KS - Non-voice	1,00		€ 5.000
Totaal KS - OPS	1,00		€ 10.000
Totaal KS - DAC	1,00	€ 20.487	€ 33.000
Risk & Compliance	1,00		€ 80.000
Accountantskosten		€ 367.045	€ 368.000
Werkplekkosten		€ 38.500	€ 39.000
Totaal structurele beheerskosten	15	€ 408.154	€ 1.470.000

*Let op: personele kosten zijn berekend op basis van de begroting 2025, eventuele toekomstige loonstijgingen zijn niet meegenomen in de berekening.

*Let op: voor de kostprijsberekening van o.a. calls, porto, productie en materialen is uitgegaan van prijspeil 2025, eventuele toekomstige indexatie is niet meegenomen in de berekening.

*De bedragen zijn naar boven afgerond op duizend euro.

6.3. Baten

Naast de structurele baten die voortkomen uit de door het CAK geïnde eigen bijdrage, zijn er ook andere baten die kwalitatief beschreven kunnen worden wanneer de eigen bijdrage door het CAK wordt geïnd. Deze baten omvatten onder andere:

- **Eenvoudigere en efficiëntere inning:** het CAK heeft al een systeem voor Wlz-verzekerden, en het uitbreiden naar een eigen bijdrage voor burgers met forensische zorg voorkomt dubbele administraties en inefficiënte inning.

- **Geautomatiseerde processen:** het CAK werkt met geautomatiseerde systemen voor de inning van de eigen bijdrage, wat fouten vermindert en minder handmatige verwerking vereist. Dit betekent dat er minder werkuren nodig zijn, wat ook kosten bespaart.
- **Eén aanspreekpunt:** burgers die vragen hebben over (het betalen van) de eigen bijdrage in de betreffende instanties, hebben allemaal één aanspreekpunt: het CAK.
- **Ervaring:** ruime ervaring in het innen en afdragen van de eigen bijdrage.

7. Interne beheersing en externe verantwoording

In dit hoofdstuk duiden wij de specifieke gevolgen voor de interne beheersing en de externe verantwoording die wij voor ons zien naar aanleiding van het beleidsinitiatief.

7.1. Gescheiden financiële stromen

Binnen de financiële systemen van het CAK moeten de stromen voor de Wfz strikt gescheiden blijven van die van andere regelingen, zoals de Wlz en Wmo 2015. Dit zorgt ervoor dat de inkomsten uit de eigen bijdrage voor de forensische zorg altijd duidelijk te herleiden zijn. Het oprichten van een aparte operating unit maakt het mogelijk om deze stromen efficiënt en transparant te beheren, zonder vermenging met andere regelingen. Deze scheiding draagt bij aan een transparante financiële administratie, wat essentieel is voor de externe verantwoording. Het CAK moet voor deze taak een separate bestuurlijke verantwoording opleveren met een separaat accountantsoordeel aan JenV. Dit maakt de verantwoording groter en heeft meer impact op het CAK.

7.2. Interne beheersing

De implementatie van de eigen bijdrage voor verblijf in een instelling voor forensische zorg vereist interne beheersingsmaatregelen om te zorgen voor een correcte uitvoering van de regeling. De interne beheersing omvat het vaststellen van duidelijke processen en procedures voor de uitvoering van de regeling, zoals het vastleggen van financiële gegevens, het controleren van betalingen en het afstorten van bijdragen naar de divisie Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen (ForZo/JJI, onderdeel van DJI).

Regelmatige interne audits helpen bij het tijdig identificeren van fouten of risico's in het proces. Verder is het van belang om medewerkers op te leiden met betrekking tot de nieuwe regeling zodat zij effectief kunnen bijdragen aan de interne beheersing en de naleving van de wet- en regelgeving.

8. Risico's

Nr.	Risico nb. Het gaat om risico's die gerelateerd zijn aan de uitvoering van een eigen bijdrage FOZ.			Zijn er beheersingsmaatregel noodzakelijk of wenselijk?	
	Wat kan er mis gaan?	Wat is de oorzaak?	Wat is hier het gevolg van?	Ja / Nee	Omschrijving beheersingsmaatregel
1	Niet alle zorgaanbieders kunnen de verplichte gegevens aan DJI leveren.	DJI heeft de gegevensstandaarden CA317 en CA319 onvoldoende geanalyseerd.	Vertraging implementatie en testtraject	Ja	DJI dient bij al haar zorgaanbieders na te gaan of dat zij de verplichte gegevens kunnen leveren, inkoopcontracten na te lopen om 'gaten' te voorkomen. Waar nodig worden mitigeren maatregelen genomen.
2	DJI houdt zich niet aan de termijnen van aanleveren persoons- en zorggegevens zoals gesteld in de artikelen 7.12 en 7.13 Rlz	DJI heeft in haar inkoopcontracten met zorgaanbieders de termijn van aanlevering onvoldoende afgedekt.	Clienten ontvangen onnodig stapelfacturen.	Ja	DJI dient haar inkoopcontracten na te lopen om 'gaten' te voorkomen.
3	Er is geen bestandsvergelijking mogelijk tussen het CAK en de DJI.	DJI is vergeten de bestandsvergelijking conform het artikel 7.14 Rlz vergeten te maken en in te richten.	Clienten vallen mogelijk 'tussen wal en schip' en bouwen een significante schuld aan eigen bijdragen op.	Ja	DJI dient een goed en sluitend draaiboek te hebben om te bezien of dat alle processen goed zijn ingeregeld.
4	Nadat deze Impactanalyse is uitgebracht worden er andere uitgangspunten gedefinieerd of andere aannames gedaan.	Uitgangspunten wijzigen achteraf.	Impactanalyse sluit niet meer aan bij de eerdere vraag.	Ja	Wijzigingen in uitgangspunten worden niet zonder dat zij met het CAK zijn besproken doorgevoerd.
5	Clienten in de forensische zorg begrijpen onvoldoende van het feit dat zij moeten bijdragen aan de kosten daarvan.	De doelgroep laat zich vergelijken met Wlz GGz Wonen en Wmo beschermd wonen. Al deze hebben een beperkt doenvermogen.	Vraagt veel geduld en dus tijd van het klantcontact.	Ja	Het verdient de aanbeveling om een jaar voorafgaand aan de herinvoering van de eigen bijdrage in de forensische zorg een communicatief offensief in te zetten.
6	Er is een negatieve balans tussen kosten en baten.	De doelgroep is weinig betaalkrchtig.	Negatieve uitstraling voor de stakeholders J&V, DJI, VWS en CAK	Ja	De herinvoering van de eigen bijdrage in de forensische zorg moet communicatief goed 'in de markt' worden gezet. Het maatschappelijke en sociale belang moet worden benadrukt. Wellicht dat de herinvoering ook vanuit het perspectief van de behandeling moet worden aangehaald.
7	Het CAK kan de regeling niet tijdig implementeren.	Samenloop met andere trajecten bij het CAK, zoals implementatie OFC en rationalisatie. Implementatie kan niet tegelijk met de andere trajecten. Ook al huur je extra mensen in, dan nog heb je inhoudelijke expertise nodig.	Onvoldoende capaciteit beschikbaar bij CAK	Ja	Via portfolio op tijd keuzes maken.
8	Door DJI wordt er vooraf een te hoog bedrag aan opdracht eigen bijdragen ingeboekt. Een verhoogd inningsrisico in verband met complexe doelgroep, zowel in de interne als de externe inningsfase.	Te hoge verwachtingen t.o.v. een complexe doelgroep. Er is voor de het CAK nog veel onbekend over de gedragingen van deze doelgroep.	Veel misvatting tussen DJI en CAK omdat een deel van de vorderingen oninbaar zullen worden verklaard.	Ja	Uitvoeren van een klantreis waarin het inningstrajet zorgvuldig meegenomen wordt. De uitkomsten integreren in het beleid. In het jaar van invoering een minimum bedrag als opdracht inboeken.
9	Persoonlijk contact kan alleen plaatsvinden als het CAK beschikt over de juiste contactgegevens. Telefonisch contact zal complex zijn in verband met de aard van de regeling.	Complexe doelgroep. Er is voor de het CAK nog veel onbekend over de gedragingen van deze doelgroep.	Weinig contactgegevens bemoeilijkt het inningstrajet.	Ja	
9	CAK kan de regeling niet uitvoeren conform de gevraagde aanpassingen in wet- en regelgeving	De in de impactanalyse genoemde ministeries hebben de gevraagde aanpassingen in wet- en regelgeving niet volledig en/of juist doorgevoerd.	Hierdoor handelt het CAK onrechtmatig	Ja	Een half jaar voorafgaande aan de datum van invoering moet een onderzoek op volledigheid worden gedaan.
10	DJI kan niet op datum invoering de persoons- en zorggegevens aanleveren bij CAK	Het is DJI niet gelukt om het testtraject en daarmee de implementatie van de standaarden tijdig af te ronden.	Clienten in de forensische zorg beginnen direct met een achterstand. De vaststelling eigen bijdragen gebeurt niet op tijd en de clienten ontvangen hierdoor verzamelfacturen.	Ja	Drie maanden voorafgaande aan de datum van invoering is het testtraject afgerond.
11	DJI heeft geen of onvoldoende mensen beschikbaar om de vragen van het CAK te beantwoorden.	Krapte op de arbeidsmarkt	Vragen/Opmmerkingen van clienten in de forensische zorg blijven onbeantwoord; mogelijke correcties blijven uit.	Ja	Voorafgaande aan de datum van invoering is de personeelssterkte bij DJI op volle sterkte.

9. Doelmatigheid

In deze impactanalyse is uitgegaan van een geschatte populatie van 4.500 burgers die verblijven in een instelling voor forensische zorg. Van deze populatie hebben circa 2.050 burgers een inkomen en/of vermogen. Dit betekent dat bij deze 2.050 burgers mogelijk een eigen bijdrage kan worden opgelegd. Het CAK heeft geen inzicht in de inkomens- en vermogensgegevens en kan geen uitspraken doen over de verwachte opbrengsten. Sprake is wel van een verwachte lage inningsgraad.

De regeling wordt uitgevoerd voor een relatief kleine populatie. De kosten voor het uitvoeren van deze regeling zijn relatief hoog ten opzichte van de kleine populatie en daarom kan de doelmatigheid van uitvoering van deze regeling door het CAK in twijfel worden getrokken.

Het CAK doet de volgende aanbeveling ten aanzien van mogelijke alternatieven:

- Onderzoek of er een mogelijkheid is om de uitkering te verlagen als iemand verblijft in een instelling voor forensische zorg tot het zak- en kleedgeldniveau van artikel 23 van de Participatiewet (Pw). De bijbehorende eigen bijdrage zal dan altijd nihil zijn. Hiermee wordt een vestzak-broekzakoperatie voorkomen en is sprake van veel lagere kosten tegenover – naar verwachting – meer opbrengsten. Dit vereist geen acties van de burger en doet dus geen beroep op het doenvermogen. Op dit moment wordt in een aantal gevallen de uitkering al stopgezet als sprake is van verblijf in een Tbs-kliniek. Wij verwachten daarom dat het ook mogelijk moet zijn om deze uitwisseling breder op te zetten tussen DJI en de uitkeringsinstanties.

Eerder is ook de aanbeveling gedaan om te laten onderzoeken of de eigen bijdrageregeling door DJI uitgevoerd kan worden. Het CAK bood daarbij haar expertise aan DJI om dit te kunnen doen. Naar aanleiding van deze aanbeveling, heeft DJI de volgende reactie gegeven: *'DJI beschikt niet over de expertise en capaciteit om dit te kunnen doen. In tegenstelling tot het CAK heeft DJI geen toegang tot inkomens- en vermogensinformatie van de Belastingdienst en kan DJI niet heffen bij de bron. T/m 2018 werd op grond van het Interimbesluit FZ een eigen bijdrage geïnd voor het verblijf in de FZ. De uitvoering werd toen gedaan door zorgverzekeraar VGZ. VGZ had geen toegang tot informatie van de Belastingdienst en kon niet heffen bij de bron. Daardoor kon de uitvoering niet voldoende solide plaatsvinden.'*

10. Wijziging of beëindiging taak

Als de wettelijke taak wijzigt of eindigt, kunnen werkzaamheden – en daarmee gemoeide kosten – niet per direct worden gestopt. Mocht dit van toepassing zijn, dan schrijven wij een uitvoeringstoets over de wijziging(en) of uitfasering.

BIJLAGE 1

Ministerie van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Forensische Zorg

Contactpersoon

bijlage

Vragen impactanalyse

Bijlage nummer

1

Datum

26 februari 2025

Contactpersoon

Onze referentie
6218631

Vragen voor de impactanalyse aan het CAK

1. Juridische en beleidsmatige context (globaal)

- Welke wet- en regelgeving is van toepassing?
- Hoe verhoudt de uitvoering van de eigen bijdrage voor de forensische zorg door het CAK zich tegenover bestaand beleid rondom de uitvoering van de eigen bijdrage binnen de Wlz?

2. Gevolgen voor stakeholders

- Welke partijen worden direct of indirect beïnvloed?
- Wat zijn de (administratieve) gevolgen voor de cliënt bij een uitvoering van de eigen bijdrage door het CAK?
- Wat zijn de (administratieve) gevolgen voor de zorginstellingen bij een uitvoering van de eigen bijdrage door het CAK?
- Wat zijn de (administratieve) gevolgen voor het Zorginstituut bij een uitvoering van de eigen bijdrage door het CAK?
- Wat heeft het CAK nodig van andere stakeholders om uitvoering van de eigen bijdrage mogelijk te maken?

3. Werkzaamheden

- Welke globale implementatiewerkzaamheden zijn er wanneer nodig bij het CAK om de invoering van een eigen bijdrage voor de forensische zorg mogelijk te maken?
- Wat is de cumulatieve impact van een mogelijke invoering van een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage voor de forensische zorg voor het CAK? Hoe verhoudt zich dit tot de beschikbare change capaciteit en andere (meerjarige) projecten?
- Wat betekent de uitvoering van een eigen bijdrage voor de forensische zorg door het CAK voor de benodigde structurele processen en werkzaamheden bij het CAK?
- Is de uitvoering van een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage door het CAK uitvoerbaar?

4. Planning

- Wat is de benodigde implementatietijd voor het CAK?
- Wat is daarmee de snelst mogelijke ingangsdatum van de eigen bijdrage?

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Forensische Zorg

Datum
23 januari 2025

Onze referentie
6218631

5. Analyse van financiële impact

- Wat zijn de globale incidentele implementatiekosten voor het uitvoeren van de eigen bijdrage door het CAK?
- Wat zijn de globale structurele kosten voor het uitvoeren van de eigen bijdrage door het CAK?
- Wat zijn de verwachte structurele baten bij het uitvoeren van de eigen bijdrage door het CAK (met eventueel onzekerheidsmarge)?
- Wat zijn de verwachte financiële gevolgen voor de cliënt/verschillende cliëntgroepen?

6. Scenario's en alternatieven

- Zijn er verschillende scenario's te analyseren en eventuele alternatieven die minder belastend kunnen zijn?

7. Risicoanalyse

- Wat zijn de mogelijke globale risico's van invoering, zoals juridische bezwaren, maatschappelijke impact of negatieve publiciteit?
- Wat zijn de mogelijke risico's voor de uitvoering van het CAK voor de stakeholders?
- Hoe kunnen deze risico's worden gemitigeerd?
- Wat is de verwachte impact van het restrisico?